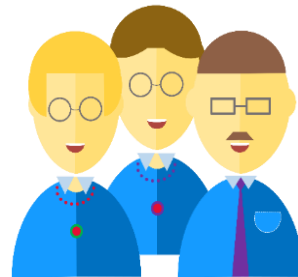

SKOLOTĀJU SADARBĪBAS LĪMEŅI UN MĒRĶI

Mācīšanās grupa – skolotāju grupa eksperta/līdera vadībā mācās un apgūst jaunas prasmes, lai varētu sasniegt konkrētu skolai aktuālu kopīgi izvirzītu mērķi.

SKOLOTĀJU GRUPAS

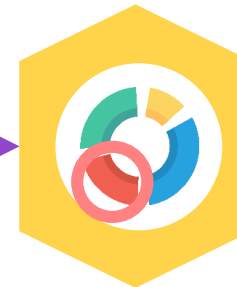
Savas pedagoģiskās darbības izpētes grupas – profesionāli pilnveidojas, pētot savu darbu un iedziļinoties paša izvirzītos jautājumos, ieviešot mācību procesā inovācijas un vērtējot to ietekmi. Kolēģu grupa kalpo kā atbalsts un iespēja dalīties ar idejām.

PROFESIONĀLI
PILNVEIDOJAMIES
KOPĀ

PARTNERĪBA

SAVAS
PEDAGOĢISKĀS
DARBĪBAS IZPĒTE

Sadarbības grupa – profesionāli pilnveidojas, daloties pieredzē ar kolēģiem, kopīgi plānojot mācību procesu vai skolā aktuālas problēmas risināšanu, vērojot kolēģu darbu mācību stundās, kopīgi reflektējot par procesu un rezultātu.

14 SKOLOTĀJU SADARBĪBAS LĪMEŅI UN MĒRĶI

Skolotāju profesionālā pilnveide savstarpēji sadarbojoties ir grupveida mācīšanās forma, kurā nepastāv hierarhija un kas ir ilgstoša. Tā ir fokusēta uz praktisku darbību, tās analīzi, profesionālu refleksiju, savstarpēju atbalstu, pieredzes iegūšanu un dalīšanos ar to, tās mērķis ir sekmēt skolēnu prasmes un izaugsmi. Skolotāju sadarbība iespējama dažādos līmeņos atkarībā no dalībnieku patstāvības pētāmā jautājuma risināšanā; kā arī pēc tā, kādu skolotāja prasmju pilnveide ir izvirzīta priekšplānā – mācīšanas, sadarbības vai refleksijas. Visām skolotāju sadarbības grupām kopīgs ir tas, ka process ir ciklisks: plāno – dara/vēro – reflektē.

Skolotājs, mācoties grupās, iegūst:

- refleksijas pieredzi – iedziļinoties savā un kolēģa darbībā (darot pašam, vērojot otru un par to profesionāli sarunājoties);

PĒTĪJUMU REZULTĀTI

LATVIJĀ

Latvijā ir pārbaudīti dažādi skolotāju sadarbības modeļi. Tie veiksmīgi īstenoti gan vienas skolas ietvaros, gan vienas pašvaldības ietvaros, gan iesaistoties grupā dažādu skolu skolotājiem. Šie modeļi paredz lielu katra grupas dalībnieka iedziļināšanos un ieguldījumu. Skolēnu rezultātus būtiski ietekmē tāda skolotāju sadarbība, kurā tie kopīgi strādā pie konkrētu mērķu sasniegšanas, īpaši, ja tas notiek vienas skolas ietvaros, sadarbojoties dažādu priekšmetu skolotājiem (Namsone u.c., 2015, 2016, 2017, 2018), (Volkinsteine u.c., 2016).

LITERATŪRA TĀLĀKAI UZZIŅAI

Namsone, D., Čakāne, L., & France, I. (2015). How science teachers learn to reflect by analyzing jointly observed lessons. *LUMAT*, 3(2).

Namsone, D., Čakāne, L., France, I., & Butkēviča A. (2016). Lesson-based professional development as a way to help primary teachers teach 21st century skills. Proceedings of the ICERI2016 conference, 14.–16. 11.2016. Seville, Spain.

Namsone D., & Čakāne L. (2018). A Collaborative Classroom-Based Teacher Professional Learning Model. In Yeo J., Teo T., & Tang K. S. (eds.). *Science Education Research and Practice in Asia-Pacific and Beyond*. Singapore: Springer,. DOI:

https://doi.org/10.1007/978-981-10-5149-4_13

Namsone D., & Čakāne L. (2017). How Primary School Teachers Succeed in Designing Lessons to Teach Students 21st Century Skills. Proceedings of ESERA2017 Conference, 21.–25.08.2017, Dublin, Ireland.

Volkinsteine J., & Namsone, D. (2016). Latvian science teacher experience in learning team for improvement of inquiry teaching practice. *Proceedings of ICERI2016 Conference*, 14.–16. 11.2016. Seville, Spain.

- pozitīvu sadarbības pieredzi, ko sniedz citu skolotāju atbalsts, uzticēšanās, kopīgi mērķi;
 - pieredzi, kā sadarbībā ar citiem skolotājiem apgūt jaunus mācīšanas paņēmienus un stratēģijas – mācību stundu vērošana (ieraugu, kā dara) un kopīga analīze (būtiskā saskatīšana, diskusijas par konkrēto skolotāja darbību ietekmi uz skolēna mācīšanos u.tml.)
 - pieredzi, ko dod kolēģu sniegtā profesionālā atgriezeniskā saite.
- Šie visi pieredzes veidi palīdz skolotājam kompleksi pilnveidot profesionālās prasmes.

PASAULĒ

Būtiski skolotāju mācīšanās aspekti:

- **darbība** – eksperimentāla, uz mērķi virzīta;
- **refleksija** – savas darbības analīze, izvērtēšana;
- **autonomija** – pašiniciatīva, pašnoteiktas darbības;
- **tīklošanās** – komunikācija un sadarbība (Zehetmeier, u.c., 2015).

Literatūrā plaši aprakstīta daudzās valstīs, piem. Japānā, Kanādā, Singapūrā, ierastā skolotāju profesionālā pilnveide kā savas pedagoģiskās darbības izpēte no dažādiem skatupunktiem (*action reserarch, lesson study, learning study* u.c.). Kā īpaši nozīmīga uzsverta skolotāju prasme reflektēt (Niemi u.c., 2009), skolotāju mērķtiecīgums, pieredzes sajūta un atbildība (Hofstein u.c., 2014). Skolotājiem jādod iespēja reflektēt, apgūt jaunu pieredzi un izvērtēt, kā tā iekļaujama esošajā mācību procesā (Harrison u.c., 2016).

Craft, A. (2002). *Continuing professional development: A practical guide for teachers and schools*. London: Routledge.

Guskey, T. R. (2002). Professional development and teacher change. *Teachers and Teaching: theory and practice. Teachers and teaching*, 8(3).

Hargreaves, D. (2012). *A Self Improving School System: Towards Maturity*. Nottingham: National College for School Leadership.

Harrison, C., Hofstein, A., Eylon, B., & Simon, S. (2006). Evidence based professional development of science teachers in two countries. *International Journal of Science Education*, 30(5).

Niemi, H., & Jakkyl-Sihvonen, R. (2009). Teacher education curriculum of secondary school teachers. *Revista de educacion*, 350.

Zehetmeier, S. (2015). Sustaining and scaling up the impact of professional development programmes. *ZDM*, 47(1).